

Nota informativă
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea
Regulamentului privind obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul
exercitării atribuțiilor de serviciu,
aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1609/2003

1. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite.

Introducerea în întreprinderi a tehnicilor moderne de organizare a activității de cercetare, obiectele de proprietate intelectuală (OPI) create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu au dobândit un interes deosebit. Datorită ponderii acestora, OPI de serviciu au fost supuse unor reglementări speciale printr-un act normativ guvernamental menit să reglementeze nemijlocit raporturile ce țin de crearea, protecția juridică, remunerarea autorilor OPI de serviciu și utilizarea obiectelor de proprietate intelectuală create de către salariați, în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu sau în cadrul exercitării unei sarcini concrete date în scris de angajator (*Hotărârea Guvernului nr.1609 din 31.12.2003 despre aprobarea Regulamentului privind obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu*).

De menționat, că în scopul cointeresării salariaților în elaborarea/crearea OPI și stimulării lor prin remunerarea corespunzătoare, în Regulamentul privind obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu (*în continuare* - Regulament), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1609/2003, la pct.18 a fost stabilit un plafon minim al cuantumului remunerației de 15%.

Însă evoluția concomitentă a sistemului de protecție a proprietății intelectuale și a așteptărilor beneficiarilor acestuia a demonstrat că aplicarea în practică a prevederii respective a generat diverse situații de conflict, fapt ce impune necesitatea revizuirii ei.

Astfel, ținând cont de practica aplicării actelor normative de specialitate din momentul adoptării lor, dar și de multiple propuneri/solicitări parvenite din partea diferitor subiecți ai raporturilor ce țin de crearea OPI de serviciu, în special, din partea companiilor din domeniul TI, în cadrul Strategiei de dezvoltare a industriei tehnologiei informației și a ecosistemului pentru inovare digitală pe anii 2018-2023, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.904/2018, a fost stabilită acțiunea de promovare a modificărilor la pct.18 și pct.20 din Regulamentul vizat. Autoritățile responsabile în vederea realizării obiectivului dat au fost desemnate Ministerul Economiei și Infrastructurii și Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI), în parteneriat cu Asociația națională a companiilor din domeniul TIC.

În consecință, MEI, de comun cu AGEPI a elaborat proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea Regulamentului privind obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1609/2003.

Necesitatea modificării punctelor prenotate reiese din problemele cu care se confruntă companiile IT, în special cadrul juridic ce reglementează raporturile din domeniul drepturilor de autor și drepturilor conexe, existent în Republica Moldova.

Respectiv, pentru companiile IT din Republica Moldova, care elaborează programe pentru calculator, norma dată reprezintă o povară enormă și un

factor care descurajează investițiile în elaborarea produselor IT proprii.

Prin urmare actul normativ citat pune în sarcina angajatorului mai multe cheltuieli:

- salariul lunar achitat salariatului – autor al operei de serviciu, care în cazul programatorilor este întotdeauna destul de competitiv;
- condiții de muncă corespunzătoare, fapt ce generează cheltuieli lunare (chiria oficiilor, încălzire, energie, apă, internet, publicitate etc.);
- cel puțin 15% din venitul brut al întreprinderii, adus de opera de serviciu creată de salariat.

Asemenea reglementare dezavantajează direct angajatorii, deoarece în afară de investițiile și cheltuielile de producție pe care le suportă, precum și riscurile de producție asumate, aceștia din urmă sunt obligați să achite suplimentar 15% din beneficiul brut, pe care-l obține întreprinderea în rezultat.

Distinct de cele relatate, sarcina de achitare a cuantumului în mărime de 15% din beneficiu este valabilă și în cazul cesiunii dreptului de autor asupra programului pentru calculator sau altei opere de serviciu către un terț. Astfel, dacă o companie IT din Moldova, în temeiul contractului de cesiune, transmite drepturile patrimoniale asupra programului de calculator – operă de serviciu, unei persoane fizice sau juridice din țară sau de peste hotare, salariatul – autor va putea pretinde și de la acel terț încasarea a 15% din venitul brut anual.

Asemenea situație reduce semnificativ interesul potențialilor cumpărători și beneficiari de servicii IT oferite de companiile din Moldova. În acest sens, este afectată competitivitatea industriei IT și potențialul de investiții, per ansamblu.

Cadrul normativ prenotat contravine principiului echității și este lipsit de logică juridică deoarece, pe de o parte, din cauza caracterului imprevizibil, creează impedimente în elaborarea planurilor de dezvoltare a businessului de scurtă și lungă durată, iar pe de altă parte, încalcă principiul libertății contractuale stabilite de art. 14 (4) al Legii privind drepturile de autor și drepturile conexe.

Mai mult, **țările vecine oferă un mediu mult mai favorabil în acest sens.** În Ucraina (art.16 din Legea Ucrainei privind drepturile de autor) astfel de raporturi juridice se reglementează prin acordul încheiat de părți. În România (art. 44 al Legii României nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe) dreptul de autor (patrimonial și nepatrimonial) asupra operei de serviciu aparține salariatului – autor, dar angajatorul poate utiliza opera după bunul său plac (fără careva plăți suplimentare). Mai mult, dacă salariatul încasează venit din opera de serviciu creată, se obligă să compenseze angajatorului cheltuielile suportate pentru creare.

2. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi.

Proiectul prevede **expunerea în redacție nouă a pct.18, prin substituirea normei ce prescrie procentul minimal (cel puțin 15%) al cuantumului remunerației angajatului pentru opere de serviciu, create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, cu norma, care prevede că *cuantumul remunerării, termenul și modul de plată se negociază și se stabilesc în contractul încheiat între angajator și autor.***

Respectiv, urmare a modificării pct.18, devine imperativ **completarea pct. 20 cu textul: „cu excepția cazului în care contractul de muncă prevede altfel.”**

3. Fundamentarea economico-financiară.

Aplicarea reglementărilor propuse nu va avea impact financiar asupra bugetului de stat.

4. *Avizarea și consultarea publică a proiectului.*

De menționat că, în conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, proiectul urmează a fi plasat pe pagina internet a Ministerului Economiei și Infrastructurii pentru consultările publice, precum și coordonat cu AGEPI, Ministerul Justiției, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.

5. *Constatările expertizei anticorupție.*

Proiectul urmează a fi transmis la expertizare anticorupție după coordonarea acestuia cu toate autoritățile abilitate, menționate la pct.4.

În contextul celor relevate, în scopul creării condițiilor pentru sporirea competitivității în mediul de afaceri, precum și în vederea ajustării cadrului juridic în domeniul protecției juridice a OPI create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu prin înlăturarea neconcordanței constatate, considerăm oportună promovarea inițiativei în cauză, prin aprobarea modificărilor propuse.

Secretar general de stat

Iulia COSTIN

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

H O T Ă R Î R E

nr. ____ din _____ 2019

**pentru modificarea Regulamentului privind obiectele de proprietate
intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu,
aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1609/2003**

Guvernul **HOTĂRĂȘTE:**

1. Regulamentul privind obiectele de proprietate intelectuală create în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1609/2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.6-12, art.76), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Punctul 18 va avea următorul cuprins:

„18. Cuantumul remunerării, termenul și modul de plată se negociază și se stabilesc în contractul încheiat între angajator și autor.”

Punctul 20 se completează în final cu textul:

„cu excepția cazului în care contractul de muncă prevede altfel.”

2. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării.

PRIM-MINISTRU

Pavel FILIP

Contrasemnează:

**Ministrul economiei
și infrastructurii**

Chiril GABURICI